

Handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention

Kommunövergripande handlingsplan
för Svalövs kommun 2024-2025

Innehåll

1	Bakgrund	3
2	Nationella, regionala och lokala styrdokument för psykisk hälsa och suicidprevention.....	4
2.1	Nationell strategi	4
2.2	Regional strategi	4
2.3	Kommunal utgångspunkt	5
3	Begrepp och definitioner.....	6
4	Preventiva nivåer samt risk- och skyddsfaktorer	7
4.1	Riskfaktorer för suicid	7
4.2	Skyddsfaktorer för psykisk hälsa.....	7
4.3	Evidensbaserade insatser.....	8
5	Behovsinventering.....	8
6	Insatser	9
6.1	Psykisk hälsa ses som en resurs för individen och samhället	9
6.2	Ökade investeringar i barn och unga för en god psykisk hälsa genom hela livet.....	9
6.3	Ett inkluderande och hållbart arbetsliv som främjar psykisk hälsa	10
6.4	Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare.....	11
6.5	Vård och omsorg som möter individens behov	12
6.6	Stärkt suicidpreventivt arbete	13
6.7	Stärkt kunskapsutveckling inom området.....	14
7	Referenser	16

1 Bakgrund

Tio tusentals får varje år besked om att någon de känner tagit sitt liv. Varannan svensk har någon i sin närhet som gått bort i suicid.

Bakom suicidhandlingar finns en komplex problematik och ett brett spektrum av riskfaktorer. Dessa kan byggas på över tid och händelser tidigt en persons liv och kan utlösa psykisk ohälsa långt senare. Många suicidhandlingar är impulsiva och utförs i anslutning till en drabbande livshändelse som utlöser en akut kris. Suicidhandlingar innebär inte enbart ett lidande för den suicidnära personen utan också för dennes familj, vänner och andra närstående. Det kompliceras av den skam, skuld och tabun som är kopplade till suicid i vårt samhälle (Suicide Zero).

År 2022 dog 1254 personer av fastställd suicid i Sverige, i ytterligare 315 fall misstänks suicid. Det innebär 1569 personer under ett år, fyra människoliv per dag, en person var sjätte timme. Minst 10 gånger så många gör suicidförsök men överlever. 2022 dog 10 barn under 15 år av suicid. Suicid innebär förlorade människoliv, sorg för närstående och enorma samhällskostnader. 38 000 förlorade levnadsår och en kostnad för samhället på minst 9 miljarder kronor årligen innebär att det är ett stort folkhälsoproblem (Suicide Zero och FoHM).

Suicid är den vanligaste dödsorsaken bland män 15-44 år och utgör 70 % av fullbordade suicid. Suicid är den huvudsakliga orsaken till för tidig död bland personer med psykisk störning och en fjärdedel av alla suicid sker bland äldre över 65 år. Andra överrepresenterade grupper är Hbtqi-personer, utlandsfödda, nationella minoriteter samt unga med funktionsnedsättning (FoHM).

Även om män står för sju av tio fullbordade suicid gäller det omvända för suicidförsök (FoHM). En del av förklaringen till att fler män tar sitt liv ligger i valet av metoder. När män bestämt sig för att ta sitt liv väljer de oftast dödligare metoder än vad kvinnor gör (Mind). Det är även så att män i högre utsträckning än kvinnor har substansmissbruk. Alkohol, som ökar impulsivitet och aggression, kan leda till förhastade beslut i en situation av upplevd kris och lidande (NASP). Utöver detta är alkoholmissbruk vanligt förekommande vid många suicidhandlingar bland i synnerhet män, vilket kan bidra till en mer långvarig förhöjd risk för ytterligare suicidförsök och genomförda suicid.

En annan förklaring är att många män inte har ett kontaktnät som de kan be om känslomässigt stöd, samt att pojkar och män söker vård för psykiskt lidande i mindre omfattning än flickor och kvinnor (SKR). Kvinnor, särskilt unga, är överrepresenterade när det gäller suicidförsök och tvångsvård för självskadebeteende (FoHM), ett stort antal av dessa har redan mött vården tidigare (Socialstyrelsen).

Hälften av alla samtal till BRIS rör psykisk ohälsa och de har sett en stor ökning av frågor som rör suicid och självskador. Barn känner sig inte lyssnade på, inte delaktiga och saknar inflytande. De vill också själva kunna söka vård (BRIS).

Barn och unga har enligt FN:s konvention om barnets rättigheter rätt till liv och utveckling. Ingen minderårig ska behöva hamna i en sådan situation så att den enda utvägen upplevs vara att avsluta sitt liv. Det är viktigt ur ett barnrättsperspektiv är att personer som på arbetar med barn och unga har kunskap om tecken som kan visa på risk för självskada och suicidhandlingar.

Sedan den 1 maj 2021 är det straffbart att uppmåna eller på annat sätt påverka en person till att ta sitt liv, detta kan leda till fängelse i upp till två år.

2 Nationella, regionala och lokala styrdokument för psykisk hälsa och suicidprevention.

I arbetet med att ta fram en kommunal handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention har det först gjorts en omvärldsbevakning av aktuella styrdokument på lokal, regional och nationell nivå.

2.1 Nationell strategi

26 nationella myndigheter har i samverkan för bättre psykisk hälsa lagt fram ett förslag till en ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention som ska ersätta Regeringens strategi inom området psykisk hälsa 2016-2020 och Ett nationellt handlingsprogram för Suicidprevention. Förslaget har getts namnet "Det handlar om Livet" och visionen är "ett samhälle som främjar en god och jämlik psykisk hälsa i hela befolkningen och där ingen bör hamna i en situation där den enda utvägen upplevs vara suicid".

Strategin har fyra övergripande mål och sju delmål som tillsammans och enskilt ska bidra till de övergripande målen och de förändringar som behövs för att åstadkomma detta. Inom varje delmål finns insatsområden med prioriteringar som olika offentliga aktörer på nationell, regional och kommunal nivå samt aktörer från privat sektor och civilsamhället kan arbeta utifrån.

Övergripande mål:

- En förbättrad psykisk hälsa i hela befolkningen
- Färre liv förlorade i suicid
- Minskad ojämlikhet i psykisk hälsa
- Minskade negativa konsekvenser på grund av psykiatriska tillstånd

Delmål:

- Psykisk hälsa ses som en resurs för individen och samhället
- Ökade investeringar i barn och unga för en god psykisk hälsa genom hela livet
- Ett inkluderande och hållbart arbetsliv som främjar psykisk hälsa
- Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare
- Vård och omsorg som möter individens behov
- Stärkt suicidpreventivt arbete
- Stärkt kunskapsutveckling inom området psykisk hälsa och suicidprevention

2.2 Regional strategi

Region Skånes suicidpreventiva strategi för 2023–2028 bygger på underlagen för den nationella strategin samt RESPI (rekommenderade suicidpreventiva insatser) och syftar till att stimulera ett permanent, systematiskt och långsiktigt suicidpreventivt arbete i Skåne. Skåne arbetar utifrån Nollvisionen för suicidprevention så att ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att enda utvägen upplevs vara suicid.

Strategin omfattar bland annat kunskapshöjande utbildningar av medarbetare inom regionen, samverkanspartners samt allmänheten och att minska stigmatiseringen kring suicid, säkerställa rutiner och riktlinjer, ökad samverkan för att minska de organisatoriska mellanrummen, stimulera arbetet med skolbaserat program för ökad psykisk hälsa, insatser för att minska alkoholkonsumtion och dess skadeverkningar, motverka ensamhet, minskad tillgång till medel samt standardiserat stöd till anhöriga och efterlevande.

Region Skåne har tillsammans med Skånes kommuner tagit fram en länsgemensam Handlingsplan för Suicidprevention för 2023-2028. Ett av målen handlar om att kommunerna ska ta fram egna handlingsplaner av god kvalitet och arbeta utifrån dessa. Ett annat mål rör spridningen och arbetet med det skolbaserade programmet för psykisk hälsa "Youth Aware of Mental health", YAM. Stöd för anhöriga och efterlevande är ett mål där särskilt fokus ska läggas på barn som anhöriga. Region Skånes handlingsplan lyfter även utbildningsinsatser i form av ASSIP, SPISS, MHFA samt Psyk E-bas.

2.3 Kommunal utgångspunkt

Den kommunövergripande handlingsplanen för Psykisk hälsa och Suicidprevention bygger strukturellt på den nationella strategin men omfattar relevanta områden ur såväl Region Skånes suicidpreventiva strategi samt den länsgemensamma handlingsplanen. I arbetet med framtagandet av den kommunala handlingsplanen har inventering gjorts av behov och nuläge inom såväl kommunens egna verksamheter som andra aktörer som agerar inom kommunen. Syftet med handlingsplanen är att främja psykisk hälsa och förebygga suicidförsök/suicid. Handlingsplanen är antagen av kommunstyrelsen (KS). Ansvar för uppföljning och revidering ligger på socialnämnden (SN). Uppföljning och återrapportering genomförs i samband med revidering av handlingsplanen vid utgången av 2025.

I grunden för arbetet ligger en kartläggning av psykisk hälsa i Svalövs kommun som genomfördes 2022 med syfte att undersöka den psykiska hälsan hos invånare mellan åldrarna 18-67 år med psykisk funktionsvariation samt kompetensen hos kommunens medarbetare, se sammanfattning nedan:

- Målgruppen behöver: stöd i att initiera och bibehålla kontakt med myndigheter och andra instanser (tex vård), anpassad sysselsättning, stöd i vardagen, anpassat boende, stöd med ekonomi, bryta isolering/ensamhet samt vidhålla nykterhet.
- Kompetens finns i kommunen. Samverkan extern fungerar bra men samverkan internt behöver förbättras. Information både internt och till målgruppen behöver förbättras. Kunskap om och arbetssätt för SIP behöver förbättras.
- Behöver göras: Gemensam struktur för arbete och kommunikation, ev. samordnande funktion. Kompetensutveckling inom NPF, samsjuklighet samt suicidprevention. Handlingsplan för suicidprevention. Anpassad sysselsättning för målgruppen. Uppsökande verksamhet. Mötesplatser/socialt sammanhang (allaktivitetshuset). Utökade öppettider (kväll/helg) samt servicekontor. Ungdomsmottagning.

Även kommunens handlingsplan för Folkhälsoprogram 2022-2025 utgör en grund för arbetet med denna handlingsplan.

Enligt Suicide Zero bör handlingsplaner i största möjliga utsträckning grunda sig på insatser som är evidensbaserade. De bör bygga på samhällsstrukturer som förväntas skapa goda förutsättningar för det förebyggande arbetet så som ett fungerande skolsystem, socialt omhändertagande, minskad stigma och ökad kunskap om psykisk hälsa.

Handlingsplanen bör ha ett förebyggande fokus på kommunövergripande nivå och inom respektive verksamhet bör de finnas rutiner för att hantera förekomst av suicid och suicidförsök hos såväl personal som klienter (Suicide Zero).

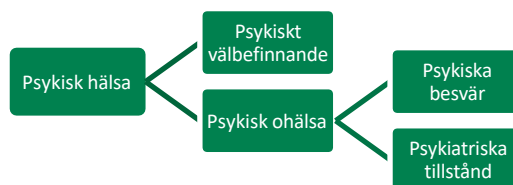
Suicidpreventiva insatser som består av flera samverkande, och helst evidensbaserade, delar har större chans att nå resultat. Kommunbaserade insatser inom olika verksamhetsområden kan påverka bestämningsfaktorer för suicid och därigenom bidra till minskad suicidförekomst i befolkningen (NASP).

Suicide Zero listar anledningar till varför kommunen har en nyckelroll i att förebygga suicid:

- Där människor bor, lever, leker och älskar
- Insatser under livsloppsperspektivet, från förskola till äldreboende
- Central aktör i det preventiva arbetet
- Möter riskgrupper för suicid, över 4 av 10 kvinnor som dör av suicid har haft insatser från socialtjänsten
- Starkt vetenskapligt stöd för insatser i kommuner

3 Begrepp och definitioner

Psykisk hälsa är ett begrepp som omfattar både psykiskt välbefinnande och psykisk ohälsa. Att ha ett psykiskt välbefinnande innebär ofta en positiv syn på framtiden, ett upplevt lugn och en förmåga att hantera problem på ett bra sätt. Psykisk ohälsa kan delas upp i psykiska besvär (som till exempel nedstämdhet, oro, huvudvärk eller magont) och psykiatriska tillstånd (med symtom som uppfyller kriterierna för psykiatrisk diagnos, till exempel depression eller ADHD).

Det är viktigt att inte sjukdomsförklara det som är normala reaktioner i livet, samtidigt som tidig identifiering av psykiatriska tillstånd kan påverka prognosen positivt. Psykisk ohälsa är en faktor som starkt påverkar risken för suicid, och därför också den viktigaste bestämningsfaktorn för möjligheterna att minska suicidförekomsten. (Mind) Det är viktigt att ha i åtanke att en person kan uppleva psykiskt välbefinnande trots att personen är diagnostiserad med ett psykiatriskt tillstånd.

Risk- och skyddsfaktorer för att utveckla psykisk ohälsa innebär ofta ett samspel mellan arv och miljö. Individens förutsättningar, familjesituationen, förskolan/skolan/arbetet, det sociala umgänget, samhället och den fysiska miljön är några av de aspekter som påverkar.

- Suicid är en medveten, uppsåtlig, självförvållad, livshotande handling som leder till döden.
- Suicidförsök innebär livshotande eller skenbart livshotande beteende i avsikt att sätta sitt liv på spel eller göra intryck av en sådan avsikt som inte leder till döden.
- Suicidprevention är insatser för att förhindra och minska antalet suicid och suicidförsök genom till exempel utbildningar, informationsinsatser, metodutveckling, begränsning av medel och metoder samt efterlevandestöd.

4 Preventiva nivåer samt risk- och skyddsfaktorer

Suicidpreventiva insatser kan utföras på olika nivåer.

Universell, där insatserna riktar sig till hela befolkningen. Detta kan vara i form av hälsofrämjande insatser, att minska alkohol- och drogkonsumtion, motverka mobbing i skolan samt att öka kunskapen om psykisk ohälsa.

Selektiv, där insatserna riktas till grupper med förhöjd risk, till exempel som personer med psykiska störningar, missbruk, allvarliga kroppssjukdomar och plötsliga livskriser.

Indikativ, där insatserna vänder sig till högriskgrupper t.ex. personer som försökt att ta sitt liv. Dessa insatser kan både handla om att tidigt diagnosticera och behandla men även att minska och behandla sociala och psykologiska problem.

4.1 Riskfaktorer för suicid

Även om det är svårt att utläsa någon enskild, tydlig orsak bakom ett suicidfall innebär ett högre antal riskfaktorer också en högre risk för suicid. Risken att dö efter ett suicidförsök ökar om personen har en psykisk sjukdom eller lider av psykisk ohälsa. Risken är också förhöjd om personen gjort flera suicidförsök eller vid tidigare suicidförsök använt en våldsamt metod. Äldre personer, särskilt män, står jämfört med yngre för ett större antal fullbordade suicid (Socialstyrelsen).

Inkomst och utbildningsnivå påverkar graden av psykisk hälsa. Att i förtid sluta förvärvsarbete, till exempel genom att bli arbetslös eller sjukskriven, kan öka risken för suicid. Suicidtankar förekommer i högre utsträckning hos grupper med lägre socioekonomisk status. Att ha en lägre socioekonomisk status kan i sig vara stressande och leda till psykiska besvär men att ha psykiska besvär kan även göra det svårare att öka den socioekonomiska positionen.

Såväl fysisk ohälsa och kronisk smärta som psykiatriska faktorer som depression, schizofreni, och ångesttillstånd samt användning av alkohol och andra droger ökar risken för suicid. Det gör även ofrivillig social isolering, känslor av hopplöshet och skam.

Stora livförändringar och ogynnsamma livshändelser, som förlust av någon älskad person, är tydliga riskfaktorer och det är även för konflikter, våld, mobbing, fysisk misshandel samt sexuellt utnyttjande. Att på något sätt exponerats för suicid, genom att till exempel vara anhörig eller närstående till person som gjort suicid/suicidförsök, ökar risken.

Den fysiska miljön kan öka risken genom tillgänglighet till och metoder för självmord så som skjutvapen, giftiga gaser, läkemedel och obebakade järnvägsspår.

Det stigma som förknippas med psykisk ohälsa kan innebära att individen drar sig för att söka vård och behandling i tid. Vissa personlighetsdrag, som impulsivitet, aggression, ångslighet och svårigheter att hantera förluster, ger en ökad risk för suicidhandlingar.

4.2 Skyddsfaktorer för psykisk hälsa

Att ha hög självkänsla och självförtroende, vara utåtriktad och optimistisk med en hög problemlösningsförmåga är skyddsfaktorer för suicid. Att känna meningsfullhet samt att ha kunskap om och känna sig rustad för att hantera svårigheter, tunga tankar och känslor samt att våga be om hjälp och söka vård är skyddande effekter gentemot suicid. Det är även skyddande att ha ett gott stöd hos familjen, i sin parrelation eller hos andra närstående samt att ha en förmåga att skapa och vidmakthålla nära relationer.

4.3 Evidensbaserade insatser

Suicide Zero rekommenderar nedanstående evidensbaserade befolkningsinriktade insatser för att minska suicid

- Samordnare för suicidpreventivt arbete
- Rutiner för hur medarbetare ska agera
- Utbildningar i suicidprevention
- Förebyggande arbete på alla skolor
- Insatser mot ofrivillig ensamhet bland äldre
- Insatser för att minska alkoholkonsumtion
- Analyser av risker för suicid i offentliga miljöer
- Lokal överenskommelse för stärkt vårdkedja för högriskgrupper
- Information för att öka kunskapen om suicidprevention
- Åtgärder med anledning av osäkerheten i omvärlden

5 Behovsinventering

Utöver omvärldsbevakning och den tidigare kartläggningen som genomförts i kommunen har det i arbetet med framtagandet av denna handlingsplan genomförts ett antal arbetsgruppsmöten med relevanta aktörer, både tjänstepersoner från kommunen samt representanter från regionen, polisen samt intresseorganisationer. Det har utöver det genomförts ett flertal telefonintervjuer med ovanstående aktörer samt andra, inklusive föreningsrepresentanter. Detta underlag har tillsammans med nationella, regionala och lokala styrdokument legat till grund för utformningen av insatser.

Det som framförallt lyfts som lokalt behov är kompetensutveckling inom området psykisk hälsa och suicidprevention samt rutiner för hur tjänstepersoner/medarbetare ska agera i en skarp situation. Även vikten av stöd för både tjänstepersoner och anhöriga.

6 Insatser

Utifrån de prioriterade områden som lyfts fram i den nationella strategin har det utformats kommunövergripande insatser som rör såväl kommunens egna verksamheter som andra aktörer som verkar i och för kommunen och våra invånare.

6.1 Psykisk hälsa ses som en resurs för individen och samhället

Detta uppnås genom att arbeta med insatser för att främja psykiskt välbefinnande, öka allmänhetens kunskap om psykisk hälsa

Mål	Insats	Genomförs	Ansvarig
Ett systematiskt och långsiktigt arbete för en hållbar och jämlik folkhälsa i Svalövs kommun	Arbete utifrån Handlingsplan för folkhälsoprogram 2022-2025	2024-2025	KS, samtliga nämnder samt kommunala bolag
Öka allmänhetens kunskap om psykisk hälsa och suicidprevention	Erbjud Våga fråga och/eller Livsviktiga snack som föreläsning för allmänheten	2024-2025	KS
	Riktad kommunikation om hälsa, välbefinnande och psykisk hälsa i kommunens digitala kanaler	2024-2025	KS, SN, BIN

6.2 Ökade investeringar i barn och unga för en god psykisk hälsa genom hela livet

Detta uppnås genom att arbeta med insatser för en trygg uppväxt med likvärdiga möjligheter till lärande, utveckling och hälsa för alla barn, förskolan och skolan som hälsofrämjande arenor, meningsfull fritid, tidiga och samordnade insatser samt olika former av stödinsatser utifrån barn och ungas behov.

Mål	Insats	Genomförs	Ansvarig
Ett etablerat arbete med tidiga och samordnade insatser	Implementera en lokal modell för tidiga insatser med utgångspunkt i Skottlandsmodellen	2024-2025	KS, SN, BIN
Ökad samverkan mellan skola och socialtjänst	+ Frukostmöten för ökad kunskap om respektive sektor		
Öka förskole- och skolpersonals kompetens kring psykisk hälsa och suicidprevention	Personal genomgår kompetenshöjande utbildning för skolpersonal, ex: PAX i skolan, Kärlek är bästa kicken eller Stör döden	2024-2025	BIN (Rektorer)
Öka skolelevs psykiska hälsa och minska risk för suicid	Genomföra förskolebaserat program för psykisk hälsa i förskolan	2024-2025	BIN

	Genomföra skolbaserat program för psykisk hälsa för årskurs 3 och 6		
	Genomföra skolbaserat program för psykisk hälsa för årskurs 8 och årskurs 1 i gymnasiet		
	Sprida information om UMO på nätet till skolelever		
	Sprida information om Vara nere till skolelever		
Säkerställa likvärdig tillgång till elevhälsoinsatser	Kartlägga elevhälsoteamen i skolorna och ta fram en åtgärdsplan	2024	BIN (Rektorer)
Stärka unga som är ofrivilligt inaktiva i deras utveckling och välbefinnande	Genomföra konceptet Starka i samverkan med RF-Sisu	2024-2025	BIN
Stärkt psykisk hälsa hos särskilt utsatta riskgrupper	Införa konceptet Dans för Hälsa	2024	BIN
Meningsfull fritid för barn och unga	Utveckla allaktivitetshuset som en attraktiv mötesplats för barn och unga i kommunen	2024	KS
	Utveckla och stärka samverkan med föreningslivet	2024-2025	BIN
	Vidareutveckla kommunens lovverksamhet samt utveckla aktiviteter även utanför loven	2024-2025	KS, BIN
	Riktade fritidsinsatser för särskilt utsatta barn och unga	2024-2025	KS, BIN, SN

6.3 Ett inkluderande och hållbart arbetsliv som främjar psykisk hälsa

Detta uppnås genom att arbeta med insatser för att stärka arbetet för en god arbetsmiljö som främjar psykisk hälsa, öka deltagandet i arbetslivet, öka kunskapen om stöd vid sjukdom och funktionsnedsättning samt stärka det professionella bemötandet i offentliga verksamheter som möter personer med psykisk ohälsa

Mål	Insats	Genomförs	Ansvarig
God hälsa hos kommunens medarbetare	Ökat fokus på hälsofrämjande insatser	2024-2025	KS
Att alla verksamheter har kunskap om handlingsplanen för psykisk hälsa och suicidprevention	Information till samtliga medarbetare	När handlingsplanen antas samt vid nyanställning	KS, (Verksamhetschefer, HR)

Rutiner och stödmaterial är tillgängligt för alla medarbetare	Säkerställ att rutiner och stödmaterial finns tillgängligt på intranätet samt ingår i onboardingen.	2024-2025	KS, (Verksamhetschefer, HR)
Medarbetare är trygga i sin roll när de möter personer med psykisk ohälsa	Medarbetare som möter personer med psykisk ohälsa får erforderlig kompetensutveckling	2024	KS, SN, BIN, SBN
	Medarbetare som möter personer i kris och utsatthet har tillgång till handledning	2024-2025	
Ökad egenförsörjning hos kommunens invånare	Säkerställa att individer med ekonomiskt bistånd kommer ut i egen försörjning inom 4 månader inom ramen för Fokus sysselsättning		SN, KS
	Synliggöra AMEs stöd för kommuninvånare som står utanför arbetsmarknaden		SN

6.4 Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare

Detta uppnås genom att arbeta med insatser för att minska stigmatisering och diskriminering av personer med psykisk ohälsa. Investera i sociala aktiviteter och socialt stöd samt utveckla närområden som främjar delaktighet och inkludering. Utveckla insatser för grupper med ökad risk för psykisk ohälsa.

Mål	Insats	Genomförs	Ansvarig
God kunskap hos förtroendevalda och personal om barns rättigheter	Genomföra kompetensutvecklingsinsatser för kommunens förtroendevalda samt personal gällande barnkonventionen.	2024	KS
God kunskap hos förtroendevalda och personal om riskgrupper för psykisk ohälsa och suicid	Genomföra kompetensutvecklingsinsatser för kommunens förtroendevalda samt personal i samband med att handlingsplanen antas	2024	KS
Ökad delaktighet och inkludering för kommuninvånare	Skapa fysiska förutsättningar i form av arenor för spontanaktiviteter och funktionella anläggningar	2024-2025	BIN, SBN samt Kommun-service AB
	Öka förutsättningarna för tillgänglighet och inkludering i den fysiska miljön	2024-2025	SBN
	Genomföra kompetensutveckling för personal utifrån diskrimineringsgrunderna	2024-2025	KS

	Utveckla arbetet med medborgardialoger som verktyg för att öka kommuninvånarnas delaktighet	2024	KS
Minskad ofrivillig ensamhet	Insatser för ökad fysisk aktivitet hos äldre som även gynnar social samvaro	2024-2025	KS, SN, BIN
	Skapa mötesplatser i kommunens tätorter med särskilt fokus på möten över generationsgränser	2024-2025	KS, SN, BIN, SBN
	Skapa social gemenskap genom dansprojektet Koko	2024	BIN

6.5 Vård och omsorg som möter individens behov

Detta uppnås genom att arbeta med insatser för att säkerställa grundläggande kunskap om psykisk hälsa och suicidalitet, stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbete, effektiv samverkan som har individens behov i centrum samt stärkt stöd till närstående till personer med psykisk ohälsa

Mål	Insats	Genomförs	Ansvarig
Tillhandahålla råd och stöd för kommunens invånare	Råd- och stödsamtal via Öppna insatser	2024-2025	SN
Minska social isolering för individer med psykisk ohälsa och/eller riskbruksproblematik	Via öppenverksamheten Viva och Kvinnoöppet	2024-2025	SN
Stödja återhämtning och arbeta förebyggande för klienter med svåra allmänpsykiatriska diagnoser	Tidiga insatser, på ett återhämtningsinriktat och effektivt sätt, utifrån metoden FACT	2024-2025	SN
Förbättrad vård och omsorg för personer med psykisk ohälsa, missbruk, våld i nära relation m.m.	Kontinuerliga samverkansmöten med lokala vårdcentralen för konsultation och vidare handläggning	2024-2025	SN, BIN
Förbättrat arbete utifrån SIP-modellen	Stärka samverkan mellan verksamheter som arbetar med särskilda riskgrupper	2024-2025	KS, SN, BIN
	Kompetensutveckling av personal kopplat till SIP	2024	
	Utvärdera genomförda SIP-möten	2024-2025	
Stödja personer med psykisk ohälsa och funktionsnedsättning att tillvarata sina rättigheter i samhället	Erbjuda stöd, råd och hjälp via PO-Skåne	2024-2025	SN
Tillgängligt stöd till personer som är anhöriga till personer som är långvarigt sjuka, äldre och/eller	För vuxna: Erbjud stöd utifrån behov och aktuell livssituation	2024-2025	SN
	För barn: Erbjud råd, stöd och hjälp via socialtjänsten	2024-2025	SN

med funktionsnedsättning	Etablera rutin för att alltid informera anhöriga om rätten till anhörigstöd	2024	SN
Tillgängligt stöd till barn vars viktiga närstående har psykisk ohälsa	Erbjuda gruppverksamhet i form av Gullvivan	2024-2025	SN
Tillgängligt stöd till personer som är anhöriga till personer med missbruksproblematik	Erbjuda stöd till närstående via anhörigprogram	2024-2025	SN

6.6 Stärkt suicidpreventivt arbete

Detta uppnås genom att arbeta med insatser för att minska sociala och ekonomiska riskfaktorer kopplade till suicid samt minska åtkomsten till metoder och medel för suicid. Säkerställa säker vård och omsorg vid risk för suicid, samordnade insatser vid akuta suicidala händelser samt stärkt stöd till efterlevande efter suicid. Minska stigmatisering och öka kunskaper om suicid och suicidalitet

Mål	Insats	Genomför s	Ansvarig
Minska riskfaktorer kopplade till suicid	Arbete utifrån Handlingsplan för folkhälsoprogram 2023-2025	2024-2025	KS, samtliga nämnder samt kommunala bolag
Ökad kompetens kring psykisk hälsa och suicidprevention hos kommunpolitiker	Genomför politikerföreläsning av Suicide Zero för politiker och ledningsgrupp	2024	KS
Ökad kompetens kring psykisk hälsa och suicidprevention hos medarbetare	Samtlig personal genomgår SPISS del 1 och 2, digital utbildning	2024 samt vid nyrekrytering	Verksamhetschefer, HR
	Socialtjänstpersonal genomgår Socialstyrelsens utbildning: Förebygga suicid		
	Vård- och omsorgspersonal genomgår Socialstyrelsens utbildning: Det vi inte ser		
Öka kunskapen om psykisk hälsa och suicidprevention hos ledare för barn och unga	Sprida kunskap om Varanere – ledarutbildning till ledare i verksamheter som riktar sig till barn och unga	2024-2025	KS
Minskad stigmatisering kopplat till	Kompetensutveckling för personal som i sitt arbete möter barn, ungdomar och unga vuxna med	2024	SN, BIN

neuropsykiatriska diagnoser	neuropsykiatriska diagnoser		
Välfungerande krisledning på kommunövergripande nivå	Säkerställa att krisledningsorganisationen kan agera i händelse av suicid/suicidförsök.	2024	KS
	Säkerställa en välfungerande POSOM-grupp	2024	KS
Effektiv samordning kring suicidpreventiva insatser	Utse en kommunal samordnare för suicidprevention	2025	KS
Alla verksamheter har antagna, samt av alla kända, rutiner för hur de ska agera vid suicidförsök/suicid	Ta fram rutiner för respektive verksamhet samt säkerställa att dessa är kända av samtliga medarbetare	2025	KS, SN, BIN, SBN
Alla verksamheter som möter suicidnära personer har antagna, samt av alla kända, rutiner för att uppmärksamma suicidrisk	Ta fram rutiner för respektive verksamhet samt säkerställa att dessa är kända av samtliga medarbetare	2025	KS, SN, BIN, SBN
Antagen rutin hur händelseanalys skall genomföras efter suicid	Ta fram rutin för hur händelseanalys skall genomföras och säkerställa att den är känd av verksamhetschefer, samverka med blåljuspersonal	2025	KS
Antagna samt av alla kända rutiner för hur närstående ska stöttas vid suicidförsök/ suicid	Ta fram rutiner för respektive verksamhet samt säkerställa att dessa är kända av samtliga medarbetare	2025	SN
Tillgänglig information om stödfunktioner, både inom kommunen och externt, för både medarbetare och invånare	Sammanställ information och säkerställ att den är tillgänglig på intranät samt kommunens hemsida	2024	KS
Ökad samverkan med polis och räddningstjänst	Skapa forum för kunskapsutbyte kopplat till psykisk hälsa och suicidprevention	2024-2025	KS
Stärkt samverkan med hyresvärdar i kommunen kring psykisk hälsa och suicidprevention	Initiera dialog med kommunalt bostadsbolag samt andra hyresvärdar kring samverkan kring psykisk hälsa och suicidprevention	2024	KS

6.7 Stärkt kunskapsutveckling inom området

Detta uppnås genom att arbeta med insatser för närmare koppling mellan forskning, policy och praktik

Mål	Insats	Genomförs	Ansvarig
Ökad kunskap om forskning och nationell praxis	Omvärldsbevakning	2024-2025	KS
Förbättrad intern kunskapsförmedling och spridning av goda exempel	Skapa forum för sektorsövergripande kunskapsöverföring	2024	KS
	Medarbetare med sakkunskap fortbildar andra medarbetare	2024-2025	KS, SN, BIN

7 Referenser

Suicide Zero – www.suicidezero.se

Fakta är även hämtad från föreläsningar samt samtal med företrädare för Suicide Zero 12/5-2023

Mind – www.mind.se

FoHM – www.folkhalsomyndigheten.se

Statistik är hämtad ur Folkhälsomyndighetens statistikdatabaser samt föreläsning 16/5-2023

Rekommendationer för suicidpreventiva insatser på befolkningsnivå – RESPI, framtaget av NASP – www.respi.se

Socialstyrelsen – www.socialstyrelsen.se

Statistik är hämtad från Socialstyrelsens statistiktjänster samt från föreläsningar 16/5-2023 samt 10/10-2023

BRIS – Fakta hämtad från föreläsningar 16/5 samt 10/10-2023

MSB – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Samhällsekonomiska konsekvenser av fullbordade suicid (2015)

SKR (tidigare SKL) – Sveriges kommuner och landsting (SKL). Maskulinitet och psykisk hälsa. Strategier för förbättringsarbete i vård och omsorg (2018)

Kolada – www.kolada.se

Statistik från olika källor är inhämtade via Kolada